

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายอุดม รัฐอมฤต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๓/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ๑๙/๒๕๖๘

วันที่ ๒๖ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง { ศาลแขวงพระนครเหนือ ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ศาลแขวงพระนครเหนือส่งคำโต้แย้งของจำเลยในคดีแพ่ง กรณีพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒

ข้อโต้แย้งของจำเลยสรุปความได้ว่า พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ ที่มีผลทำให้การโอนสิทธิเรียกร้องที่เกี่ยวข้องกับการโอนกิจการของสถาบันการเงินแห่งหนึ่งไปยังสถาบันการเงินอีกแห่งหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องมีการบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ เป็นการบัญญัติกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะทางเศรษฐกิจและอำนวยความสะดวกแก่การโอนกิจการของระบบสถาบันการเงิน แต่การงดเว้นไม่บอกกล่าวการโอนให้แก่ลูกหนี้ย่อมทำให้ลูกหนี้ไม่อาจทราบการเปลี่ยนแปลงตัวเจ้าหนี้อย่างทันท่วงที ส่งผลให้ไม่อาจปฏิบัติตามชำระหนี้หรือป้องกันสิทธิของตนได้อย่างเต็มที่ แม้มาตรา ๗๗ จะให้สิทธิลูกหนี้ในการยกข้อต่อสู้ผู้รับโอนได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๘ วรรคสอง ก็ตาม แต่เป็นเพียงการรักษาสิทธิของลูกหนี้เพื่อยกข้อต่อสู้เดิมของตนขึ้นต่อสู้ผู้รับโอนเท่านั้น การที่พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ กำหนดข้อยกเว้นให้เจ้าหนี้สถาบันการเงินสามารถโอนสิทธิเรียกร้องได้โดยไม่ต้องแจ้งลูกหนี้ ย่อมเป็นการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ในการรับรู้สิทธิตามสัญญา ดังนั้น จำเลยในฐานะลูกหนี้ย่อมมีสิทธิโต้แย้งต่อผู้รับโอนที่ใช้สิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ เป็นกฎหมายที่ละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของลูกหนี้ในการปกป้องสิทธิของตนเอง และการให้ออกสิทธิ์แก่เจ้าหนี้ที่เป็นสถาบันการเงินได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนในการบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องแก่ลูกหนี้ เป็นการเพิ่มภาระแก่ลูกหนี้เกินสมควรแก่เหตุในการติดตามตรวจสอบสถานะของเจ้าหนี้ด้วยตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการชำระหนี้ผิดบุคคล ซึ่งแตกต่างจากลูกหนี้ทั่วไป

ที่มีสิทธิได้รับแจ้งการโอนสิทธิเรียกร้องโดยตรงตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ จึงละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของลูกหนี้ ในการปกป้องสิทธิของตนเองตามสัญญา ขัดต่อหลักนิติธรรม เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ ของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ขัดต่อหลักความเสมอภาค และเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗

ศาลแขวงพระนครเหนือเห็นว่า จำเลยโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่า พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบัน การเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ อันเป็นกรณีที่ศาลแขวงพระนครเหนือจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดี และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ จึงส่งความเห็น ต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง

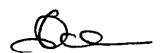
ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาเบื้องต้นแล้วเห็นว่า คำโต้แย้งที่ศาลแขวงพระนครเหนือส่งมาเป็นไป ตามหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้ อย่างไรก็ดี ให้จำกัดการพิจารณาวินิจฉัยเฉพาะประเด็นตามเหตุผลของคำโต้แย้ง โดยในสวนประเด็น โต้แย้งว่า พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ นั้น ไม่จำเป็นต้องตั้งเป็นประเด็นวินิจฉัย เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ เป็นบททั่วไปที่วางหลัก ความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญไว้ โดยมีได้มีข้อความที่เป็นการคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพไว้ เป็นการเฉพาะ นอกจากนี้ จำเลยไม่ได้แสดงเหตุผลประกอบคำโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบัน การเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง วรรคสามและ วรรคสี่ และมาตรา ๒๗ วรรคสอง วรรคสี่และวรรคห้า อย่างไร จึงไม่มีเหตุให้ต้องกำหนดประเด็น วินิจฉัยในส่วนนี้

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม หรือไม่

ความเห็น

พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นกฎหมายที่รองรับรูปแบบของนวัตกรรม ทางการเงินที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากในอดีตประเทศไทยเคยประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจ อย่างรุนแรงอันมีผลกระทบโดยตรงต่อสถาบันการเงิน และกระทบกระเทือนความเชื่อมั่นของประชาชน และผู้ฝากเงินที่มีต่อระบบสถาบันการเงินโดยรวม พระราชบัญญัติฉบับนี้จึงมีเจตนารมณ์มุ่งปรับปรุง

มาตรการในการกำกับดูแลสถาบันการเงินให้มีประสิทธิภาพอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน โดยรวบรวมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ และกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์เป็นกฎหมายฉบับเดียวกัน อีกทั้งมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษสำหรับความผิดที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมยิ่งขึ้น รวมถึงเพื่อให้การควบ โอน หรือรับโอนกิจการของสถาบันการเงินสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ จึงมีการบัญญัติไว้ในมาตรา ๗๗ ว่า “ในการโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนซึ่งได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย ให้ดำเนินการได้ตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และการโอนสิทธิเรียกร้องที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการโอนกิจการดังกล่าว ไม่จำเป็นต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่ตัดสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์” ซึ่งเป็นการยกเว้นบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินการตามหลักกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด และกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย โดยเฉพาะข้อยกเว้นที่กำหนดให้สถาบันการเงินไม่จำเป็นต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖

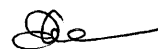
เมื่อพิจารณาตามคำโต้แย้งของจำเลยที่ว่า พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ กำหนดให้การโอนสิทธิเรียกร้องที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการโอนกิจการของสถาบันการเงินแห่งหนึ่ง ไปยังสถาบันการเงินอีกแห่งหนึ่งไม่ต้องมีการบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวไปยังลูกหนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ทำให้ลูกหนี้ของสถาบันการเงินผู้โอนกิจการไม่อาจทราบการเปลี่ยนแปลงตัวเจ้าหนี้ ส่งผลกระทบต่อลูกหนี้เนื่องจากไม่อาจปฏิบัติชำระหนี้หรือป้องกันสิทธิของตนได้อย่างเต็มที่ ประเด็นแรกที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาจึงอยู่ที่ว่า บทบัญญัติที่จำเลยยกขึ้นจำกัดสิทธิของลูกหนี้ในการรับรู้การโอนสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้เดิมไปยังเจ้าหนี้ใหม่ เป็นการเพิ่มภาระแก่ลูกหนี้เกินสมควรแก่เหตุหรือไม่ เนื่องจากลูกหนี้จะต้องมีการติดตามตรวจสอบสถานะของเจ้าหนี้ด้วยตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการชำระหนี้ผิดบุคคล บทบัญญัติดังกล่าวกระทบสิทธิลูกหนี้ที่จะปกป้องตนเองตามสัญญา อันจะถือว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อหลักนิติธรรม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่ นั้น

เห็นว่า การโอนสิทธิเรียกร้องเป็นการที่เจ้าหนี้ในหนี้รายหนึ่งทำนิติกรรมหรือสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องในหนี้ให้แก่บุคคลที่สาม ทำให้บุคคลที่สามเข้ามาสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ใหม่ในหนี้รายนั้นแทนเท่าจำนวนที่ได้รับโอนมา ส่วนเจ้าหนี้เดิมจะหมดสิทธิในหนี้รายนั้นเท่าจำนวนที่โอนไป โดยทั่วไปการโอนสิทธิเรียกร้องจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๓

ถึงมาตรา ๓๑๓ โดยเจ้าหนี้ใหม่ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องจะสามารถนำสิทธิเรียกร้องที่ตนได้รับโอนมา ยกขึ้นต่อสู้ลูกหนี้หรือบุคคลภายนอกเพื่อให้ชำระหนี้แก่ตนนั้น ลูกหนี้จะต้องให้ความยินยอมเป็นหนังสือว่า ลูกหนี้ยินยอมให้มีการโอนสิทธิเรียกร้องนั้นได้ หรือจะต้องมีการบอกกล่าวการโอนเป็นหนังสือไปยังลูกหนี้ เพื่อให้ลูกหนี้ทราบว่าเจ้าหนี้เดิมได้โอนสิทธิเรียกร้องในหนี้รายนั้นให้แก่เจ้าหนี้ใหม่แล้วตามมาตรา ๓๐๖ อย่างไรก็ตามหากใช้วิธีการบอกกล่าวการโอนเป็นหนังสือไปยังลูกหนี้ ลูกหนี้มีข้อต่อสู้ต่อเจ้าหนี้เดิมผู้โอน สิทธิเรียกร้องอยู่ก่อนได้รับคำบอกกล่าวเช่นใด ก็ให้ยกขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ใหม่ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องได้เช่นนั้น ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง

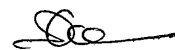
การที่พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ กำหนดให้การโอน สิทธิเรียกร้องเกี่ยวเนื่องกับการโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนของสถาบันการเงินไม่จำเป็นต้องบอกกล่าว การโอนไปยังลูกหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ เป็นมาตรการทางกฎหมาย ในการโอนสิทธิเรียกร้องของสถาบันการเงินเพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะธุรกิจของสถาบันการเงิน อันส่งผลดี ต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวมซึ่งเป็นประโยชน์สาธารณะ แม้จะมีผลเป็นการจำกัดสิทธิ ของลูกหนี้ในการรับรู้สิทธิตามสัญญาของตนก็ตาม อย่างไรก็ตาม การโอนสิทธิเรียกร้องตามคำโต้แย้ง อยู่ภายใต้การดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) กล่าวคือ การควบ โอน หรือรับโอนกิจการ ของสถาบันการเงินดังกล่าวตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๗ ซึ่งกำหนดให้การดำเนินการนั้นต้องได้รับความเห็นชอบ จากธนาคารแห่งประเทศไทยก่อน และธนาคารแห่งประเทศไทยจะประกาศความเห็นชอบนั้นลงใน ราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้ประชาชนรับทราบเป็นการทั่วไป รวมถึงลูกหนี้ได้รับทราบด้วย ซึ่งทำให้ การเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้เนื่องจากการโอนสิทธิเรียกร้องนี้ มิใช่กรณีที่จะสร้างภาระให้แก่ลูกหนี้ที่จะต้อง ขวนขวายเพื่อทราบตัวเจ้าหนี้คนใหม่ว่าตนต้องมีหน้าที่ชำระหนี้แก่ผู้ใด เนื่องจากลูกหนี้สถาบันการเงิน ในกรณีดังกล่าวต้องชำระหนี้ตามใบแจ้งหนี้ที่เจ้าหนี้ส่งให้ และชำระผ่านสถาบันการเงินหรือจุดรับชำระอื่น ดังที่ลูกหนี้เคยชำระตลอดมา ดังนั้น ลูกหนี้สามารถคาดหมายสิทธิและหน้าที่ที่เกิดจากมูลหนี้ที่มีการโอน สิทธิเรียกร้องกรณีดังกล่าวได้ ประกอบกับข้อมูลผู้รับโอนซึ่งเป็นเจ้าหนี้คนใหม่มีสถานะเป็นสถาบันการเงิน ย่อมสามารถตรวจสอบได้ง่ายซึ่งแตกต่างจากกรณีเจ้าหนี้ทั่วไป นอกจากนี้ การไม่บอกกล่าวการโอน ดังกล่าวไม่ตัดสิทธิลูกหนี้ในการที่จะยกข้อต่อสู้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๘ วรรคสอง จึงไม่ทำให้สิทธิและหน้าที่ของลูกหนี้เปลี่ยนแปลงไป หรือมีภาระเพิ่มเติมต่างไปจากมูลหนี้เดิม ดังนั้น เมื่อการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวอยู่ภายใต้การดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทยตามที่กล่าวมา ข้างต้น จึงเป็นมาตรการในการป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ลูกหนี้ ซึ่งกฎหมายมุ่งให้ความคุ้มครอง

ทั้งเจ้าหน้าที่ ลูกหนี้ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ลูกหนี้มิได้ถูกจำกัดสิทธิที่เคยได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย บทบัญญัติดังกล่าวไม่เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม และมีได้มุ่งหมายให้ใช้กับกรณีใดกรณีหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ แต่อย่างใด

ในส่วนข้อโต้แย้งของจำเลยที่ว่า พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ ให้เอกสิทธิ์แก่เจ้าหน้าที่ที่เป็นสถาบันการเงินได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนในการบอกกล่าวการโอน สิทธิเรียกร้องแก่ลูกหนี้ เป็นการปฏิบัติให้แตกต่างจากลูกหนี้ทั่วไปที่มีสิทธิได้รับแจ้งการโอนสิทธิเรียกร้อง โดยตรงตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ จึงเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ต่อบุคคล ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม นั้น

เห็นว่า โดยหลักตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ บัญญัติให้การโอนสิทธิ เรียกร้องจะมีผลบังคับต่อลูกหนี้ได้ต่อเมื่อผู้โอนหรือผู้รับโอนบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องนั้นเป็นหนังสือ ต่อลูกหนี้ก่อน ซึ่งลูกหนี้ทั่วไปย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องก่อนที่จะต้องชำระ หนี้แก่ผู้รับโอน อีกทั้งยังเป็นหลักประกันว่าลูกหนี้จะไม่เสี่ยงต่อการชำระหนี้ให้แก่บุคคลที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ แท้จริง และเป็นกลไกให้การโอนสิทธิเรียกร้องเกิดความชัดเจนและโปร่งใส แต่หลักเกณฑ์ ตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ ได้บัญญัติเป็นการเฉพาะว่า การโอนสิทธิเรียกร้อง ทรัพย์สิน หรือหนี้สินของสถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคาร แห่งประเทศไทยสามารถทำได้โดยไม่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขว่าต้องบอกกล่าวเป็นหนังสือแก่ลูกหนี้ อันเป็นไป ตามเจตนารมณ์เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการประกอบกิจการของสถาบันการเงินให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน มิได้นำไปใช้ในการโอนสิทธิเรียกร้องที่ใช้บังคับแก่กรณีของลูกหนี้ทั่วไป และแม้จะมีหลักเกณฑ์ที่ให้ปฏิบัติ แตกต่างกัน โดยไม่ต้องมีการบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องแก่ลูกหนี้ แต่ลูกหนี้ยังคงมีสิทธิยกข้อต่อสู้ ที่ชอบด้วยกฎหมายที่มีต่อผู้โอนอยู่เดิมขึ้นต่อสู้กับผู้รับโอนได้ รวมทั้งมีมาตรการทางกฎหมายที่รองรับ การโอนสิทธิเรียกร้องและแจ้งเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการชำระหนี้ อันได้แก่ การประกาศให้ทราบถึง การโอนสิทธิเรียกร้องเป็นการทั่วไปไม่ระบุตัวลูกหนี้เป็นการเจาะจงเฉพาะรายด้วยวิธีการประกาศรายการ พร้อมรายละเอียดตามสมควรในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลาย อย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวันตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๙ วรรคสี่ จึงไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลระหว่างลูกหนี้ทั่วไปและลูกหนี้ ของสถาบันการเงิน ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม

สำหรับข้อโต้แย้งของจำเลยที่ว่า พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่วางหลักคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยเป็นการทั่วไป โดยในส่วนของมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ไม่มีความหมายกำหนดสภาพบังคับแห่งสิทธิหรือเสรีภาพในเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะ เมื่อพิจารณาตามคำร้องแล้ว มิใช่กรณีที่ไม่มีความหมายกำหนดสภาพบังคับแห่งสิทธิหรือเสรีภาพในเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะ ไม่ต้องด้วยกรณีที่เป็นเหตุแห่งคำร้อง ข้อโต้แย้งในส่วนนี้ จึงไม่มีประเด็นให้พิจารณาตามหลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพดังกล่าว และเห็นว่าพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง

ดังนั้น พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ ที่กำหนดให้การโอนสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับการโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วน of สถาบันการเงินไม่จำเป็นต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ เป็นมาตรการทางกฎหมายในการโอนสิทธิเรียกร้องของสถาบันการเงินเพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะธุรกิจของสถาบันการเงิน อันส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวมซึ่งเป็นประโยชน์สาธารณะ แม้จะมีผลเป็นการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ในการรับรู้สิทธิตามสัญญาของตนเมื่อเทียบกับหลักการตามที่กำหนดไว้เดิมก็ตาม แต่ลูกหนี้ยังคงมีสิทธิยกข้อต่อสู้ของตนได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๘ วรรคสอง หากฝ่ายใดเห็นว่าสิทธิของตนถูกระทบกระเทือนหรือเห็นว่าอีกฝ่ายไม่ปฏิบัติตามหน้าที่แล้ว ย่อมนำคดีขึ้นสู่ศาลเพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดเพื่อให้สิทธิของบุคคลได้รับความคุ้มครองอย่างเป็นธรรมได้ สิทธิของลูกหนี้จึงไม่ได้เสียไปเพราะเหตุแห่งการโอนสิทธิเรียกร้อง และลูกหนี้ยังคงยกข้อต่อสู้ที่มีอยู่กับเจ้าหนี้เดิมขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ใหม่ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องได้ เมื่อพิจารณาการตราบทบัญญัติที่กระทบต่อสิทธิของลูกหนี้ที่จะได้รับการบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ เทียบกับมาตรการทางกฎหมายที่ปรับปรุงใหม่เพื่อให้เกิดการควบ โอน หรือรับโอนกิจการของสถาบันการเงินดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ อันเป็นประโยชน์สาธารณะแล้ว เห็นว่า เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ บทบัญญัตินี้ดังกล่าวมีผลใช้บังคับแก่สถาบันการเงินเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ประกอบกับการโอนสิทธิเรียกร้องอันเนื่องมาจากการโอนกิจการของสถาบันการเงินกับการโอนสิทธิเรียกร้องในกรณีทั่วไปมีมาตรการและสาระสำคัญแตกต่างกัน โดยการโอนกิจการของสถาบันการเงินต้องมีการประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป และธนาคารแห่งประเทศไทยมีการกำหนดให้สถาบันการเงินต้องมีการชี้แจงข้อมูลรายละเอียดการโอนกิจการ

ให้ลูกหนี้ทราบด้วย ซึ่งแตกต่างจากการโอนสิทธิเรียกร้องในกรณีทั่วไปที่ไม่มีมาตรการดังกล่าว การที่พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ กำหนดมาตรการสำหรับการโอนสิทธิเรียกร้องอันเนื่องมาจากการโอนกิจการของสถาบันการเงินแตกต่างจากการโอนสิทธิเรียกร้องในกรณีทั่วไป จึงเป็นการปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญแตกต่างกันให้แตกต่างกันเพื่อความเป็นธรรมสำหรับแต่ละกรณี ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ไม่ขัดต่อหลักความเสมอภาค พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๖ และ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม

อาศัยเหตุผลข้างต้น เห็นว่า พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ